

Erling Eidesgaard til áminningar

Eitt træ er fallið. Tær livgevandi røturnar eru ríptar upp við rót, tær grønu og fjálgandi greinarnar eru fóltnar.

Hetta rann mær í huga nú boðini um, at Erling Eidesgaard var slóknaður.

Aftaná svára sjúkraleigu komu so boðini og sjálvur um tey kanska vóru væntandi, so hvøkkur ein við. Tað er sum ein ikki vil góðkenna hesa gongd, men her er einki at gera. Tað er bara soleiðis. Ti at føðingini er deyðin knýttur, hetta er ófrávikiligt.

Eidesgaard, sum hann vanliga bleiv nevndur, hevur tað seinastu tíðina verið ógvuliga sjúk, og sjálvur um tey ringu boðini komu nú, so komu tey tó dátt við, soleiðis sum slík boð altíð koma, eisini fyrri okkum, sum kanska ikki stóðu so nær, men tó kenna trøngd til at siga takk og bera eina seinastu heilsu til læraran, deknin og ikki minst til Eidesgaard fyrri tað hann var og tað hann hevur gjørt fyrri okkara heimpláss.

Sjálvur havi eg verið næmingur hjá Eidesgaard. Vit gingu í skúla úti í Mýrdali orsakað av veraldarkrignum, og har var Eidesgaard. Soleiðis kom eg at kenna hann frá tí fyrsta degi hann kom á Tveroyri. Frá mær skla ljóða ein heilsan og tøkk.

Seinni kom eg at hoyra hansara vøkrum rødd í kirkju okkara, har hann trúliga hevur røkt tað ólent deknatænastuna í 39 ár. Tað var við gleði og takksemi ein lurtandi eftir Eidesgaard, tá hann las lestur ella inn- og útgangsbønina í kirkju okkara. Tað verður ringt at taka við eftir hann, tí tað mugu vera fáir, sum kunnu leggja so nógv í hesi fyrri okkum neyðugu Guds orð.

Maður kemur í mans stað verður sagt. Hetta er bara ikki altíð soleiðis.

Somuleiðis hevur Eidesgaard verið sangari til hvørja jarðarferð. Ein vøkr rødd er tagnað, men takksemi frá okkum fylgi tær.

Tveroyri er blivið so nógv fátækari við deyða Erling Eidesgaards. Tað er nógv sum rennur fram eina slíka løtu. Eg minnst, tá ið Magni skuldi fara á skúla í Danmark. Vit stóðu á kaini, tá ið Eidesgaard rópar á sonin og sigur: »Hevur tú minst til at siga takk fyrri tað tú hevur nomið her?« Hetta visti í hvussu so er mær takksemi frá Eidesgaard, og hetta sigur okkum alt um mannin. Eg kundi drigið so mong onnur dømi fram, sum týðiliga vísa, hvussu glaður hann var fyrri heimíð og børnini. Tey vóru súlurnar í livi hansara.

Hevði seinri tað gleði at koma at arbeiða í almennum stovrum saman við Eidesgaard, sum býráðslimur, har hann var formaður fyrri sosialu nevnd, og hetta meðan henda nevnd hevði krevjandi uppgávur, sum hann avgreiddi fyrri myndarliga.

Í mong ár hevur hann verið limur í barnaverndarnevndini, bæði sum vanligur limur og sum formaður. Eisini hesa uppgávuna, sum er krevjandi, bleiv avgreidd við tí álvarsemi, sum liggur í hesum arbeiði.

Kirkjan var hansara eitt og alt, so eisini her sat hann í mong ár sum limur av kirkjuráðnum og gjørdi eitt dygdgott arbeiði.

Erling Eidesgaard er farin, men eftir hann stendur minni um ein virkan og góðan samfelagsborgara, sum gjørdi skyldur sínar.

Ein rødd er tagnað, men minnini verða eftir, og tey eru mong og góð.

Tykkum, sum vara av, visi eg mína djúpastu

Arnold Øster

Hósdagin 11. juli andaðist Arnold Øster, prentsmiðjumeistari, 77 ára gamal.

Arnold Øster var av Tveroyri, hann lærði til prentara har suðuri hjá Jens Dam, kom til Havnar í 1935 at arbeiða á Heygsbreyt, sum tá var prentsmiðja Dagblaðsins. Móðir Arnolds var ættað úr Hovi, pápin, Petur í Gørdum, úr Frøðba.

Í 1939 fór Arnold undir egið prentsmiðjувirkni. Hann keypti húsaognina hjá Kristin í Geil og prentsmiðjuna hjá Tingakrossi, sum tá varð flutt úr Bringsnagøtu í húsini yviri við Skansan.

Arnold Øster kendu vit sum prentara og hevur hann alt sitt liv virkað í fakinum. Hann var hegnismaður. Prentsmiðja hansara hevur verið kend fyrri sera gott prentsmiðjuhandverk.

Prentsmiðja hansara var í mong ár felagsprentsmiðja fyrri fleiri føroysk bløð. Tað sigur seg sjálv, at tað átti at vera eitt toyggj, at skula rúma prentingini av Tingakrossi, Sosialinum, Friu Føroyum og Fjúranda á eini og somu prentsmiðju, har alt skuldi setast í blýggi — og harafturat skuldi Arnold eisini hava pláss fyrri teimum, sum skrivaðu blaðið. Ofta kom tilfarið í eyvstu stund fyrri ikki at siga ongantíð, og blaðið skuldi út, so varð skrivað á prentsmiðjuni. Tað var meira enn so, at menn sum P.M. Dam, Louis Zachariassen,

Erlendur Patursson o.a. sótu samstundis í sama rúmi og skrivaðu sini bløð, og ikki selt skrivuðu hvør móti øðrum. Arnold skuldi so halda skil á, at tilfarið fór í rætta blaðið.

Arnold Øster var elsti virkandi prentari í Føroyum, nú hann fór, hann hevur verið við í tí stóra umskifti, sum verið hevur innan prentsmiðju-økið, frá tí teir skuldu seta hvønn stav í blýggi, til alt nú verður gjørt fotografískt, ja frá tí prentaraarbeiði var eitt tungt handverk, til tað í dag meira líkist eini pappirsklippistovu.

Málkunleiki Arnolds stóð einaferð sína roynd, tá eitt av bløðunum hevði skrivað heldur óstortliga og brúkti orðið rakkarpakk. Stevnt varð. Arnold førði nú fram, at orðið ikki hevði sama rama týðning í Suðri, sum norðanfyrri, har slíkt orð varð tikið meira í ramum álvara enn suðringar gera.

Við Arnoldi Øster er eitt tíðarskeið í prent-søgu Føroya farið.

Hann verður saknaður. Vit minnst hann eisini fyrri tann týðning hann hevði fyrri Sosialin, tey árin, krígsárin og fram í fimtiárin, tá Sosialurin varð prentaður og væl úr hondum greiddur frá hansara prentsmiðju. Eftir hann sita konan, Kristina og børnini, 5 í tali. Vit minnst Arnold Øster og drýpa høvur.

j.l.

samkenslu. Eg drýpi høvur í tøn og virðing fyrri deyða Erling Eidesgaard.

Hitt síðsta hvíldarstað er best á jørð.
Millum blómur við Tveroyrar fjørð.

Sverre Midjord

Till minnet av Sverri Dahl

Med Sverri Dahl har en færgestærk personlighed gått ur tiden. Han ågnade sitt liv åt en forskargärning, som hade sin rot i en hängiven kärlek till hemlandet och en åstundan att ge en fördjupad insikt i Färoernas historia och kultur. Hans insatser som museiman och arkeolog, vars betydelse knappast kan överskattas, gjorde honom känd och aktad inte bare inom landet uten även långt utanfor. Framfor allt var det hans arkeologiska undersökningar som uppmärksammade av forskarkolleger både i de nordiska länderna och i Storbritannien och Irland. Han kom därigenom att stå i kontakt och nära samarbete med såväl enskilda fiorskare som hela forskarinstitutioner på skilda håll i Europa och han vann insteg i många lärda sällskap, i Sverige t.ex. i Kungl. Gustav Adolfs Akademien i Uppsala. Tack vare sitt öppna och entusiastiska väsen vann han överallt vänner, som med glädje tog emot honom, när han kom resande. Han å sin sida tog alltid gästfritt hand om besökare, som visade sitt intresse för Färoernas land och folk. På så sätt kom han at fungera som en förbindelselänk mellan färoisk och utlänsk forskning, innan ett akademiskt centrum ännu kommit till stånd i Tórshavn. Åtskilliga år de som upplevt arbete och fest i Sandagerði, den plats som stod hans hjärta särskilt nära.

Vår bekantskap med Sverri Dahl sträcker sig nära 40 år tillbaka i tiden. Vi besökte Färoarna först för att allmänt vidga våra kunskaper om kulturen i denna del av Norden — den ene som representant för Nordiska museet i Stockholm, den andra för Dialekt- och folkmnesarkivet i Uppsala — men vi kom under årens lopp att återvända åtskilliga gånger för att göra specialundersökningar och träffa gode vänner. Färoisk gätfrihet och välvillig förståelse för vårt arbete mötte oss överallt, men det var framför allt med Sverri Dahl som vi kunde dryfta aktuella frågor inom folklivsforskningens ram. Tack vare att han överserstat ställde sin tid och sine kunnskaper till vårt förfogande, underlättade han i hög grad vårt arbete och bidrog till att vi fick kontakt med goda medhjälpare och uppgiftslämnare på de flesta av öarna. Framför allt i samband med en undersökning av folksagotrditionen på Färoarna gjorde Sverri Dahl en ovärderlig insats genom att översätta ett antal frågelistor och att distribuera dem till bygderna.

Vårt samarbete med Sverri Dahl var särskilt livligt under 1950- och 1960-talen. Vi träffades då ofta både på Färoarna och i Sverige samt på kongresser i olika sammanhang. Särskilt givande för Sverri Dahl torde ha varit den internationella etnologkongress, som hölls i Stockholm och Uppsala sommaren 1951. Senare kom han att spela en framträdande roll vid de s.k. vikingakongresser, som alltsedan 1950 med jämna mellanrum hölls på platser, som vikingarna en gång i tiden varit i beröring med. Den femte vikingekongressen ägde rum på Färoarna år 1965.

Det blev så småningom glesare mellan resarne till Färoarna respektive Sverige, men kontakten bröts ändå inte utan upprätthålls bevelades. Så sent som i mars detta år skrev Sverri Dahl ett långt brev till oss. Där berättade han om de arbetningar av arkeologisk material som han hoppades kunna fullfölja. Han såg också fram emot ett sammanträffande i Tórshavn hösten 1987. Därav blir nu intet.

Tomrummet efter Sverri Dahl är stort, men hans minne kommer utan tvivel att leva länge. I vårt minne står han som den hängivne forskaren, den varmhjärtade människan och den trofaste vänner.

Åsa och Anders Nyman